

Sisäministeriö

10.8.2018, Helsinki

Suomen Olympiakomitean lausunto hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamisesta

Viite: Sisäministeriön lausuntopyyntö 21.6.2018
Diaarinumero: SMDno-2018-1061.

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä lakiesityksen molempia tavoitteita: rahapelaamisesta aiheutuvien taloudellisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisemistä ja vähentämistä sekä vapaaehtoistoiminnan tavara-arpajaislupiin liittyvän hallinnollisen taakan keventämistä.

Tunnistautuvaan pelaamiseen siirtymisen suhteen Olympiakomitea pitää lain tavoitteen saavuttamisen lisäksi olennaisena, että 1) rahapelivoittovaroilla rahoitetuista yleishyödyllisistä toimista koituvien hyötyjen menettämisen välttämiseksi rahoitusmenetys kompensoidaan, 2) vaikuttavuusarvioinnin ja asiakasystävällisen siirtymän mahdollistamiseksi tunnistautuvaan pelaamiseen siirrytään asteittain vuoteen 2023 mennessä, 3) säädösprosessiin osallistetaan jatkossa nykyistä paremmin edunsaajien edustajat.

Tavara- ja pienarpajaisia sekä bingolupaa koskien Olympiakomitea pitää myönteisenä kansalaisyhteiskunnan hallinnollisen työn keventämistä.

1 Tunnistautuvaan pelaamiseen siirtyminen

Kompensoiminen: Pelihaittoja vähentäessä ei ole syytä vähentää yhteiskunnallisia hyötyjä, jotka koituvat yleishyödyllisestä toiminnasta. Arpajaislakiuudistus on toteutettava siten, ettei yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus vaarannu. Tämä voidaan toteuttaa laskemalla arpajaisveroprosenttia tai luopumalla siitä kokonaan. Pelihaittojen vähentymisen aikaansaama kulujen säästö luo myös mahdollisuuksia kohdentaa nykyistä enemmän rahaa rahapelivoittovarojen ulkopuolisista valtion määrärahoista Veikkauksen edunsaajien työhön.

Esityksessä todetaan, että ”esityksellä voi olla jossain määrin vaikutuksia myös yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan niille myönnettävien avustusten määrän vähentyessä.” Tämä on tietojemme mukaan aliarvioitu oletus. Peliyhtiön arvioihin perustuen vähentävä vaikutus kaikkeen yleishyödylliseen rahoitukseen olisi 55-145 miljoonaa euroa, eli noin 5-15 %. Liikunnan ja urheilun osalta tämä tarkoittaisi n. 8-23 miljoonan euron leikkauksia nykyisestä 154 miljoonan euron rahoituksesta¹. Tämä tarkoittaisi mittavia kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi lasten harrastustoimintaan, terveyttä edistävään liikuntaan, erityisryhmien liikuntaan ja huippu-urheiluun. Tämä ei ole lain tavoitteen mukaista: tavoitteena on ehkäistä pelihaittoja, ei heikentää yleishyödyllistä toimintaa, kuten liikuntaa ja urheilua.

Asteittaisuus: tunnistautumistoimenpiteiden käyttöönotossa on edettävä asteittain ja vähintään vuoteen 2023 jatkuvan siirtymäkauden aikana siten, että vaikuttavuusarviointit tehdään pelaamista rajoittavien toimenpiteiden jälkeen. Arvioinnin perusteella on päätettävä, onko syytä vähentää vai lisätä toimia vai pitää ne asetetulla tasolla. Näin prosessissa vältetään toimet, jotka eivät vähennä pelihaittoja mutta vähentävät pelikatetta. Lakiesityksessä todetaan,

¹ Rahapeliin tuotto käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin seuraavalla jakosuhteella: 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja neljä prosenttia hevospelien ja -urheilun edistämiseen.

ettei käytössä ole tutkimuksia pelitoiminnan hyötyjen ja haittojen kokonaisuuden muodostamasta nettovaikutuksesta. Tästä syystä vaikuttavuusarviointia on tehtävä tunnistautuvaan pelaamiseen siirtymisen prosessin aikana.

Siirtymäajalla vuoteen 2023 annetaan peliyhtiölle myös mahdollisuus toteuttaa teknisesti ja viestinnällisesti vaativa tunnistautuvaan pelaamiseen siirtyminen asiakasystävällisesti. Tämä tarkoittaa tunnistautuvan pelaamisen edistämistä vapaaehtoiselta pohjalta ennen tunnistautumispakon voimaantuloa, eli esimerkiksi asiakkaan palkitsemista tunnistautumisesta.

Osallistaminen: Jatkossa on syytä, että kaikki osalliset - edunsaajat, valtio ja Veikkaus keskeisinä - ovat mukana valmistelemissa tunnistautuvaan pelaamiseen siirtymistä.

Lausunnolla oleva esitys on valmisteltu hyödyntämättä Veikkauksen edunvälittäjäverkoston tietoa ja osaamista. Tämä näkyy esimerkiksi siten, ettei esityksessä kiinnitetä juuri huomiota vaikutuksiin yleishyödyllisen toiminnan rahoitukseen.

2 Tavara- ja pienarpajaiset sekä bingolupa

Lakiesityksen ehdotukset tavara-arpajaisten järjestämiseen liittyvän byrokratian purkamisesta ja yleishyödylliseen toimintaan liittyvän varainhankinnan helpottamisesta ovat myönteisiä.

Tavara-arpajaisten lupakauden pidentäminen kuudesta kuukaudesta kahteentoista kuukauteen vähentää järjestöjen hallinnollista työtä. Samalla vapautunee myös viranomaisresursseja, joka toivottavasti hyödyttää kansalaisjärjestöjä arpajaislakiin ja myös tulevaan rahankeräyslakiin liittyvässä ohjauksessa sekä neuvonnassa. Lupakauden pidentäminen vähentää myös tilityksiin liittyvää työtä sekä luvansaajan että luvan myöntäjän osalta.

Jotta järjestöille koituu lupahallinnon keventämisestä myös taloudellista hyötyä, on tärkeää, että vuoden mittaisen tavara-arpajaisluvan lupamaksua ei koroteta nykyisestä kuuden kuukauden luvasta.

Pienarpajaisten arpojen yhteenlasketun myyntihinnan nostaminen 2.000 eurosta 5.000 euroon mahdollistaisi yleishyödyllisten yhteisöjen, kuten urheiluseurojen, tehokkaamman varainhankinnan.

Myös bingoluvan pidentäminen kahdesta vuodesta kolmeen ja tilitysjakson muuttaminen kuudesta kuukaudesta kahteentoista kuukauteen helpottaa niiden toimijoiden hallinnollista työtä, joilla varainhankinta koostuu bingotoiminnasta.

Helsingissä 10.8.2018

Mikko Salonen

Toimitusjohtaja

Suomen Olympiakomitea